

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

Методичні вказівки

до виконання практичних занять
з дисципліни

ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

*(для студентів денної і заочної форм навчання за напрямом підготовки
6.030509 «Облік і аудит» та 6.030504 «Економіка підприємства»)*

Харків
ХНУМГ
2014

Методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Оподаткування підприємств» (для студентів денної і заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.030509 «Облік і аудит» та 6.030504 «Економіка підприємства») / Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім О. М. Бекетова; уклад.: Л. О. Кизилова, С. В. Кравцова. – Х. : ХНУМГ, 2014. – 23 с.

Укладачі: к.е.н, доц. Л. О. Кизилова, С. В. Кравцова

Рецензент: к. е. н., проф. Н. І. Гордієнко

Рекомендовано кафедрою Фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту, протокол №2 від 13.09. 2013р.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою вивчення дисципліни є формування знань з організації і функціонування податкової системи, проведення податкової політики в Україні та практичних навичок із розрахунків податкових зобов'язань і порядку платежів сум грошових зобов'язань до бюджетів.

Предметом вивчення є відносини держави і суб'єктів підприємницької діяльності з приводу формування фінансових ресурсів державного і місцевих бюджетів за рахунок податків.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни „Оподаткування підприємств” є:

- засвоїти теоретичні аспекти оподаткування і нормативну базу, що регулює систему оподаткування в Україні;
- володіти правовими аспектами визначення платників податків, об'єктів і бази оподаткування;
- володіти методикою визначення податкових зобов'язань, сплати податків до бюджету;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати :

- про систему законодавчих та інших нормативних актів з оподаткування;
- про основні елементи податків;
- про функції податків; принципи оподаткування;
- про класифікацію податків, систему податків в Україні, механізм нарахування і сплати податків

вміти :

- визначати базу оподаткування за даними аналітичного обліку підприємства;
- визначати суми податкових платежів до бюджетів і державних цільових фондів;
- складати податкові декларації, розрахунки за встановленими нормативними актами.

Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни "Оподаткування підприємств" – 144 години.

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1 Теоретичні основи оподаткування. Місцеві податки

1. Сутність і функції податків.
2. Загальні засади встановлення податків і зборів.
3. Принципи оподаткування.
4. Класифікація податків і об'єктів оподаткування
5. Місцеві податки та збори:
 - 5.1 Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
 - 5.2 Єдиний податок;
 - 5.3 Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності;
 - 5.4 Збір за місця для паркування транспортних засобів.

Туристичний збір.

ЗМ 2 Загальнодержавні податки і збори. Непряме оподаткування.

1. Акцизний податок.
2. Податок на додану вартість.

ЗМ 3 Загальнодержавні податки і збори. Пряме оподаткування

1. Податок на прибуток підприємств.
2. Податок на доходи фізичних осіб.
3. Плата за землю.
4. Екологічний податок

5. Інші податки і збори: плата за користування надрами, рентна плата, збір за першу реєстрацію транспортного засобу, збір за спеціальне використання води, збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу збір за спеціальне використання лісових ресурсів, збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства

На практичних заняттях студенти під керівництвом викладача виконують запропоновані їм завдання після самостійного вивчення теми, користуючись літературними джерелами і конспектом лекцій.

Розподіл часу практичних занять відповідно до змістового модуля наведений у таблиці:

Назва теми	Кількість годин	
	денне навчання	заочне навчання
ЗМ 1 Теоретичні основи оподаткування. Місцеві податки	9	1
Тема 1 Сутність і функції податків..	1	-
Тема 2 Загальні засади встановлення податків і зборів	2	-
Тема 3 Принципи оподаткування.	1	-
Тема 4 Класифікація податків і об'єктів оподаткування	2	-
Тема 5 Місцеві податки та збори	3	1
5.1 Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; 5.2 Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності; 5.3 Збір за місця для паркування транспортних засобів. Туристичний збір.		
ЗМ 2 Загальнодержавні податки і збори. Непряме оподаткування.	10	2
Тема 1 Акцизний податок	4	-
Тема 2 Податок на додану вартість.	6	2
ЗМ 3 Загальнодержавні податки і збори. Пряме оподаткування	7	3
Тема 1 Податок на прибуток підприємств:	3	1
Тема 2 Податок на доходи фізичних осіб	3	1
Тема 3 Плата за землю	1	1
Тема 4 Екологічний податок	-	-
Тема 5 Інші податки і збори: плата за користування надрами, рентна плата, збір за першу реєстрацію транспортного засобу, збір за спеціальне використання води, збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу збір за спеціальне використання лісових ресурсів, збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства	-	-
Разом	24	6

1 Вказівки до проведення занять

Заняття 1

1. Мета заняття:

Розглянути порядок проведення практичних занять, а також їх зміст, осмислити значення податків для суспільства, підгрунття виникнення обов'язків людини перед суспільством і державою, сучасні погляди на значення податків, ознайомитись із способами формування доходів держав. Розглянути нормативну базу оподаткування, загальні засади встановлення податків і зборів, принципи оподаткування. класифікацію податків і об'єктів оподаткування, принцип розподілу податків в Україні на загальнодержавні й місцеві податки.

2. Теоретичні питання для семінару:

- 2.1 Способи формування доходів держав в історичному аспекті.
- 2.2 Сутність податків у соціологічному й прагматичному значенні.
- 2.3 Функції податків.
- 2.4 Загальні засади встановлення податків і зборів: обов'язкові елементи податку.

Заняття 2

1. Мета заняття:

Розглянути принципи оподаткування, класифікацію податків і об'єктів оподаткування, принцип розподілу податків в Україні на загальнодержавні й місцеві податки

2. Теоретичні питання для семінару:

- 2.1 Принципи оподаткування А. Сміта.
- 2.2 Принципи побудови системи оподаткування в Україні.
- 2.3 Класифікація податків і об'єктів оподаткування.

Заняття 3

1. Мета заняття:

Розглянути місцеві податки: податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, загальні засади збору за місця для паркування транспортних засобів і туристичного збору..

2. Теоретичні питання:

- 2.1 Платники, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставка, порядок обчислення податку, податковий період, строк та порядок сплати і подання звітності про обчислення і сплату податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

2.2 Платники, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставка, порядок обчислення, податковий період, строк та порядок сплати і подання звітності про обчислення і сплату збору за місця для паркування транспортних засобів.

2.3 Платники, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставка, порядок обчислення, податковий період, строк та порядок сплати і подання звітності про обчислення і сплату туристичного збору.

3. Завдання для практичної роботи:

Завдання №1

Визначити суму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, якщо фізична особа має об'єкт житлової нерухомості – квартиру, що здається в оренду, загальною площею 250 м². Житлова площа квартири становить 180 м².

Завдання №2

Визначити суму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, якщо фізична особа має 2 квартири. Загальна площа 1-ої квартири становить 700 м², житлова – 650 м². Загальна площа 2-ої квартири становить 140 м², житлова – 120 м².

Завдання №3

Визначити суму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, якщо юридична особа має житловий будинок загальною площею 800 м², житловою – 750 м², а також квартиру загальною площею 160 м², житловою – 120 м².

Література: Б1; Д 1,2, 3.

Заняття 4

1. Мета заняття:

Розглянути сутність і особливості збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності, одержати практичні навички обчислення необхідної кількості торгових патентів і суми їх вартості.

2. Теоретичні питання:

2.1 Сутність збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності. Порядок використання торгового патенту.

2.2 Платники збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності.

2.4 Ставки збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності.

2.5 Строк та порядок сплати збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності.

3. Завдання для практичної роботи:

Завдання №4

Визначити, скільки торгових патентів необхідно придбати підприємству і яку суму треба сплатити за придбання патентів, якщо суб'єкт підприємницької діяльності здійснює торгівлю в м. Харкові за готівкові кошти:

- будівельними матеріалами в будинку, який орендує у приватного підприємця. Будинок розташований на вул. Пушкінській;
- хлібом і хлібобулочними виробами у спеціально обладнаному кіоску на вул. Армійській;
- санітарно-гігієнічними виробами в павільйоні на вул. Весніна.

Крім того він здійснює торгівлю будівельними матеріалами з гуртового складу за безготівкові кошти.

Завдання №5

Визначити кількість торгових патентів, суму і термін сплати їх вартості за місяць, якщо відомо, що суб'єкт господарювання у павільйоні з торговельним залом для покупців здійснює два види діяльності: роздрібну торгівлю товарами легкої промисловості і торговельно-виробничу – має бар, де продаються безалкогольні напої та різні кондитерські вироби. Органами місцевого самоврядування встановлена ставка торгового патенту відповідно 0,4 ЗП мін. і 0,38 ЗП мін. на місяць.

Завдання №6

Визначити, яку кількість торгових патентів необхідно придбати і яку суму треба сплатити до бюджету, якщо діяльність здійснюється в обласному центрі в квітні. Вказати граничну дату сплати вартості торгового патенту.

Підприємство реалізує за готівкові кошти товари власного виробництва через магазин, вбудований в адміністративний корпус, фізичним особам, які перебувають з ним у трудових відносинах, та іншим фізичним особам. На підприємстві здійснюється також торговельно-виробнича діяльність – харчування працівників у їдальні.

Завдання №7

Підприємство здійснювало перукарські послуги в березні в м. Харкові й районних центрах: Зміїві і Балаклі. Вартість торгового патенту дорівнює нижній граничній величині. Визначити суму платежів до бюджетів за торгові патенти і граничну дату сплати.

Завдання №8

Визначити, скільки торгових патентів необхідно придбати підприємству і яку суму треба сплатити під час їх придбання до бюджету.

Суб'єкт підприємницької діяльності здійснює торгівлю в м. Харкові за готівкові кошти:

- товарами власного виробництва зі складу, розташованому на вул. Артема;
- насінням овочевих культур у павільйоні на вул. О. Яроша.

Крім того він здійснює торгівлю будівельними матеріалами з оптового складу за готівкові кошти та ремонт радіотелевізійної апаратури в с. Бабаї Харківської обл.

Література: Б1; Д 1.

Поточний контроль за змістовим модулем 1.

Заняття 5

1. Мета заняття:

Розглянути загальні засади обчислення і сплати акцизного податку: платники, база, об'єкти оподаткування, перелік підакцизних товарів і ставки податку, порядок визначення податкового зобов'язання, а також придбати практичні навички обчислення суми податкового зобов'язання з акцизного податку.

2. Теоретичні питання:

2.1 Сутність акцизного податку, платники.

2.2 Об'єкти оподаткування.

2.3 База оподаткування.

2.3 Перелік підакцизних товарів і ставки акцизного податку.

2.4 Порядок визначення суми податкового зобов'язання.

2.5 Порядок обчислення податку.

2. Завдання для практичної роботи:

Завдання №9

Визначити суму податкового зобов'язання з акцизного податку за такими даними:

– фактичні обсяги реалізації сигарет з фільтром "Екстра" за звітний період – 50000 пачок (1000000 шт. сигарет);

– максимальна роздрібна ціна, встановлена виробником – 422 грн. за 1000 шт. сигарет;

– ставка акцизного податку – 173,20 грн. за 1000 шт. і 10% з обороту від ціни реалізації.

Мінімальне податкове зобов'язання – 231,70 грн. за 1000 шт. сигарет.

Література: Б1; Д 1.

Заняття 6

1. Мета заняття:

Закріпити теоретичні знання правових основ обчислення і сплати акцизного податку, придбати практичні навички обчислення суми податкового зобов'язання з акцизного податку у разі ввезення підакцизних товарів на митну територію України, а також придбання спирту етилового.

2. Теоретичні питання:

2.1. Визначення податкових зобов'язань у разі ввезення підакцизних товарів на митну територію України.

2.2. Особливості оподаткування алкогольних напоїв.

2.3. Особливості оподаткування деяких підакцизних товарів залежно від напрямку його використання.

2.4. Порядок сплати акцизного податку і подання декларації.

3. Завдання для практичної роботи:

Завдання №10

Розрахувати суму акцизного податку. Визначити загальну суму податків, яку необхідно сплатити при ввезенні легкового автомобіля, виходячи з наступної інформації:

1. Підприємство оформляє вантажну митну декларацію на ввезення 3 автомобілів з двигуном внутрішнього згоряння з робочим об'ємом двигуна 1500 см³ (табл. 1).

2. Ввізне мито – 10 % митної вартості. Офіційний курс євро на дату митних процедур – 10,4 грн., долара – 8,1 грн.

Таблиця 1 – Дані для розрахунку

№ з/п	Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Митна вартість, дол.	Ставка акцизного податку, євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
1.	8703 22 10 00	Новий	20000	0,03
2.	8703 22 90 10	Був у користуванні до 5 років	15000	1,36
3.	8703 22 90 30	Був у користуванні понад 5 років (менше 8 років)	8000	1,63

3. Ставка збору за першу реєстрацію автомобілів становить: 5,45 грн. за 100 см³ об'єму циліндрів двигуна.

Завдання №11

Визначити загальну суму акцизного податку, яку завод зобов'язаний сплатити до бюджету протягом лютого, враховуючи, що останнє відвантаження відбулося 25 лютого, а також відпускну ціну однієї пляшки.

20 січня лікєро-горілочний завод закупив у підприємства-виробника спирту 100 л з концентрацією спирту за об'ємом 80% (код 2207).

Ставка акцизного податку 45,87 грн за 1 л 100% спирту.

У лютому завод відвантажив підакцизну продукцію – 100 пляшок горілки по 0,5 л з концентрацією спирту 40% об'єму. Собівартість виготовлення однієї пляшки – 8,50 грн, прибуток – 2,55 грн.

Завдання №12

Визначити суму акцизного податку, яку зобов'язано сплатити підприємство за січень, враховуючи, що ставка акцизного податку за 1л 100% спирту – 45,87 грн грн.

Підприємство первинного виноробства для виготовлення виноградних виноматеріалів (сусла) у грудні закупило без сплати акцизного податку спирт етиловий (код 2207) – 100 л із вмістом спирту 80% об'єму. Залишки спирту (10 л) були витрачені на технічні потреби.

Література: Б1; Д 1.

Заняття 7

1. Мета заняття:

Закріпити теоретичні знання правових основ оподаткування податком на додану вартість, одержати практичні навички з визначення платників податку, бази оподаткування, суми податкових зобов'язань.

2. Теоретичні питання:

- 2.1 Сутність податку на додану вартість, платники податку.
- 2.2 Об'єкти оподаткування.
- 2.3 Пільги з податку на додану вартість.
- 2.6 База оподаткування податком на додану вартість.
- 2.7 Механізм визначення податкових зобов'язань.
- 2.8 Сутність податкового кредиту, особливості його формування.
- 2.9 Визначення суми чистих податкових зобов'язань з ПДВ.

3 Завдання для практичної роботи:

Завдання № 13

Визначити суму податкових зобов'язань, якщо у звітному місяці здійснено операції, наведені у таблиці 2:

Таблиця 2 – Перелік господарських операцій

№ з/п	Найменування операції	Сума, грн
1	2	3
1	Передача основних засобів у якості внеску до статутного фонду іншої юридичної особи	80000

Продовження таблиці 2

1	2	3
2	Сплата процентів у складі орендного платежу за договором фінансового лізингу	1200
3	Продаж вантажного автомобіля	2400
4	Виконання будівельних робіт з реконструкції гуртожитку в житловий будинок за рахунок коштів фізичних осіб з наступною передачею квартир у їх власність. Підписано акт виконаних робіт	120000
5	Зарахування на банківський рахунок грошових коштів за послуги згідно з договором оперативного лізингу	750
6	Зарахування на банківський рахунок грошових коштів за виконані будівельно-монтажні роботи з реконструкції гуртожитку в житловий будинок за рахунок коштів фізичних осіб	90000
7	Виплата заробітної плати працівникам: - готівковими коштами - натуральними видачами	9500 11200
	А саме: борошном – 1000 кг. за ціною 3,20 грн/кг.; промисловими товарами – жіночими чоботами – 20 пар за ціною 400 грн/пару Ціна придбання товарів складала (з ПДВ): за борошно – 3,84 грн/кг. за чоботи жіночі – 480 грн/пара	

Завдання № 14

Визначити суму податкових зобов'язань, податкового кредиту та суму податку на додану вартість, яку необхідно сплатити до бюджету за результатами другого кварталу за даними, наведеними у таблицях 3 і 4.

Таблиця 3 – Перелік господарських операцій (варіант 1)

№ з/п	Дата операції	Найменування операції	Сума, грн.
1	25.03	Перераховані кошти за сировину постачальнику "А". Одержана податкова накладна	18 000
2	10.04	Відвантажена готова продукція покупцю "Б"	42 000
3	25.04	Одержані кошти на банківський рахунок від покупця "В" як передоплата	36 000
4	05.05	Оприбуткована сировина від постачальника "А"	18 000
5	10.06	Одержані кошти на банківський рахунок від покупця "Б" за готову продукцію	30 000

Таблиця 4 – Перелік господарських операцій (варіант 2)

№ з/п	Дата операції	Найменування операції	Сума, грн.
1	28.03	Одержані кошти на банківський рахунок від покупця "А" як передоплата	18 000
2	02.04	Перераховані кошти за сировину постачальнику "Б".	36 000
3	25.04	Відвантажена готова продукція покупцю "А"	24 000
4	12.05	Відвантажена готова продукція покупцю "В"	12 000
5	05.06	Оприбуткована сировина від постачальника "Б". Одержана податкова накладна	36 000

Завдання № 15

У звітному місяці підприємство – платник податку на додану вартість здійснило операції з виконання підрядних будівельних робіт вартістю 360000 грн, оплата виконаних робіт відбулася частково – 240000 грн. Крім того, на банківський рахунок поступили кошти у вигляді авансу – 60000 грн, підприємство виконало роботи в рахунок авансу тільки на суму 36000 грн.

У звітному місяці були оприбутковані будівельні матеріали і конструкції для господарської діяльності вартістю 180000 грн, одержало податкових накладних на останнє число місяця загальною сумою 144000 грн. В оплату оприбуткованих товарів з банківського рахунку списано 120000 грн.

Визначити суму податкових зобов'язань, податкового кредиту і суму податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету за двома варіантами:

- 1) якщо підприємство подало заяву про обрання дати виникнення податкових зобов'язань за касовим методом;
- 2) якщо підприємство визначає податкові зобов'язання у загальному порядку.

Література: Б1; Д 1.

Заняття 8

1. Мета заняття:

Одержати практичні навички визначення сум податкового кредиту і сум податку на додану вартість до сплати в бюджет за звітний період.

2. Теоретичні питання:

2.1 Сутність податкового кредиту, особливості його формування.

2.2 Визначення суми ПДВ, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або бюджетному відшкодуванню.

3. Завдання для практичної роботи:

Завдання № 16

Визначити суму податку на додану вартість, яку необхідно сплатити до бюджету за результатами звітного місяця за переліком операцій, наведених у таблиці 5.

Таблиця 5 – Господарські операції за звітний місяць – вересень

№ з/п	Найменування операції	Сума, грн.
1	Перераховані грошові кошти нерезиденту „Б” у вигляді передоплати за товари	48000
2	Одержано на банківський рахунок кошти від нерезидента „А” у вигляді авансу за роботи	60000
3	Ввезені від нерезидента „Б” товари (є ВМД)	48600
4	Виконані роботи для нерезидента „А”. Підписані акти	72000
5	Перерахована передоплата постачальнику „В” за товари. Одержана податкова накладна.	120600
6	Зараховані на баланс основні засоби, одержані від постачальника „Д” для оподатковуваних операцій	96000

Завдання № 17

Визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті в бюджет за звітний місяць, виходячи з переліку господарських операцій, наведених у таблиці 6.

Таблиця 6 – Перелік господарських операцій за звітний місяць

№ з/п	Найменування операції	Сума, грн.	
		Минулий місяць	Звітний місяць
1	Надійшли на банківський рахунок кошти у вигляді штрафів за невиконання умов контракту	200	400
2	Підписані акти виконання ремонтно-будівельних робіт для замовника „Д” за договірною ціною	24000	12000
3	Відвантажені товари покупцю „А”	36000	---
4	Надійшли кошти за відвантажені товари від покупця „А”	12000	24000
5	Перераховані кошти за сировину постачальнику „Б” як передоплата (одержано податкову накладну)	32000	---
6	Оприбуткована сировина від постачальника „Б”	---	32000
7	Надійшли кошти у вигляді авансу від замовника „В”	---	54000
8	Виконані роботи за контрактом із замовником „В” (підписані акти)	---	60000
9	Передано майно підприємству орендарю згідно з договором оперативного лізингу	---	10000
10	Оприбутковані матеріальні цінності для виробничого використання від постачальника „Г”	12000	56000
11	Перераховані кошти за матеріальні цінності постачальнику „Г” (одержана податкова накладна)	12000	42000

Завдання № 18

Визначити суму чистих податкових зобов'язань з податку на додану вартість, виходячи з переліку господарських операцій (табл. 7).

Таблиця 7 – Перелік господарських операцій

№ з/п	Найменування операції	Сума, грн.
1	Списана споруда за ліквідаційною вартістю	3400
2	Перераховані в порядку попередньої сплати за сировину і матеріали 11 числа звітного місяця кошти У тому числі ПДВ	72000
		12000
3	Одержані матеріальні цінності, роботи, послуги, за які здійснена попередня оплата (є податкова накладна) У тому числі ПДВ	660000
		110000
4	Одержане пальне за умови, що оплата не проведена, отримана податкова накладна У тому числі ПДВ	240000
5	Перераховані кошти за пальне 21 числа звітного місяця У тому числі ПДВ	40000
		240000
6	Нарахована заробітна плата працівникам	40000
		2000
7	Оплачено рахунки за електроенергію, одержано податкову накладну	4800
8	Виплачена заробітна плата працівникам	2000
9	Перераховані кошти за відеоапаратуру для невиробничого використання на території України (одержано податкову накладну) У тому числі ПДВ	840
		140
10	Нарахований єдиний соціальний внесок	1760
11	Перераховано єдиний соціальний внесок	1760
12	Одержано аванс від покупця „А”	8400
13	Надійшли кошти на банківський рахунок від покупця „Б” (замовника) у порядку попередньої оплати	3600
14	Відвантажено продукцію, виконані роботи для покупців „А” і „Б”	720000
15	Одержано кошти за відвантажену продукцію, виконані роботи від покупців «А» і «Б»	600000
16	Одержано кошти у вигляді штрафів и пені згідно з умовами контрактів	350
17	Надана безповоротна фінансова допомога іншому підприємству	13400

Література: Б1; Д 1.

Заняття 9

1. Мета заняття:

Закріпити теоретичні знання правових основ оподаткування прибутку підприємств, одержати практичні навички розрахунку доходів, собівартості реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та інших витрат.

2. Теоретичні питання:

2.1. Платники податку на прибуток.

2.2 Об'єкт оподаткування.

2.3 Порядок визначення доходів та їх склад.

2.4 Склад витрат і порядок їх визнання.

3. Завдання для практичної роботи:

Завдання №19

Визначити суму витрат, у т. ч. собівартості виконаних робіт та інших витрат для за наступними операціями:

1. Списана вартість основних матеріалів на будівельні роботи – 75100 грн.
2. Нарахована заробітна плата робітникам, зайнятим на будівельних роботах – 28250 грн.
3. Нарахована заробітна плата працівникам апарату управління дільницями – 5420 грн.
4. Нарахована заробітна плата працівникам апарату управління підприємством – 14320 грн.
5. Нарахований єдиний соціальний внесок на заробітну плату робітникам, зайнятим на будівельних роботах – 10735 грн.
6. Нарахований єдиний соціальний внесок на заробітну плату працівникам апарату управління дільницями – 2060 грн.
7. Нарахований єдиний соціальний внесок на заробітну плату працівникам апарату управління підприємством – 5442 грн.
8. Нарахована амортизація виробничих основних засобів – 3445 грн.
7. Витрати на освітлення та водопостачання виробничих приміщень – 580 грн.
8. Витрати на охорону праці на будівельних роботах – 340 грн.
9. Витрати на оплату послуг зв'язку (пошта, телеграф, телефон, телефакс, стільниковий зв'язок та інші подібні витрати) – 220 грн.
10. Нарахований екологічний податок – 110 грн.
11. Нарахований податок на додану вартість – 30000 грн.
12. Нарахований податок на доходи фізичних осіб – 7199 грн.

Завдання №20

Визначити суму доходів і витрат за наступними операціями:

	грн.
1. Надійшли кошти як передоплата за продукцію від покупця	66000

2. Оприбуткована сировина. що надійшла від постачальника "А"	16000
3. Перераховані кошти за сировину як передоплата постачальнику "Б"	24000
4. Відвантажена готова продукція покупцю	54000
5. Нарахована амортизація	1100
6. Нарахована заробітна плата	3800
7. Нарахований єдиний соціальний внесок	1444

Література: Б1; Д 1.

Тестовий контроль за змістовим модулем 2, рішення ситуаційних вправ

Заняття 10

1. Мета заняття:

Закріпити практичні навички визначення сум доходів, витрат і податкового зобов'язання з податку на прибуток підприємств.

2. Теоретичні питання:

- 2.1. Порядок визначення доходів та їх склад.
- 2.2 Склад витрат і порядок їх визнання.
- 2.3. Особливості визнання витрат подвійного призначення.
- 2.4. Ставки податку на прибуток підприємств.
- 2.5. Порядок обчислення податку на прибуток підприємств.

3 Завдання для практичної роботи:

Завдання 21

Визначити суму доходів, витрат і податкове зобов'язання з податку на прибуток за даними, наведеними у таблицях 8 і 9. У попередньому році оподатковуваний прибуток дорівнював 450 тис. грн.

Таблиця 8 – Витяг з балансу підприємства

Актив	На початок року	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи (основні засоби)	104,1	352,6
II. Оборотні активи:		
а) виробничі запаси	728,7	891,7
б) незавершене виробництво	40,2	39,7
у тому числі		
сировина і напівфабрикати	40,0	32,0
в) грошові кошти, розрахунки та інші активи	777,3	1314,4
Баланс	1650,3	2598,4

Таблиця 9 – Господарські операції за звітний період

№ з/п	Показники	Сума, тис. грн.
1.	Продаж робіт, послуг (виручка від реалізації)	6000,0
2.	Витрати на придбання сировини, матеріалів (балансова вартість)	2500,0
3.	Витрати на модифікацію основних виробничих засобів	19,0
4.	Сплата орендного платежу за договором оперативного лізингу	150,0
5.	Нарахована заробітна плата працівникам	500,0
6.	Нарахований єдиний соціальний внесок	188,0
7.	Сплачено єдиний соціальний внесок	238,0
8.	Витрати на утримання органу управління асоціації	55,0
9.	Витрати, пов'язані з набором робітників	20,0
10.	Витрати на послуги комерційних банків	70,0
11.	Витрати на експлуатацію їдальні на харчування працівників підприємства	7,0
12.	Витрати на утримання гуртожитку	6,0
	Із них на заробітну плату	5,0
13.	Витрати на сплату відсотків за фінансові кредити	30,0
	Із них прострочені	4,0
14.	Сплата штрафів за невиконання умов контрактів	25,0
15.	Сплата податку на нерухомість	2,0
16.	Сплата податку з доходів фізичних осіб	50,0
17.	Сплата податку на землю	12,0
18.	Сплата екологічного податку	8,0
19.	Дооцінка залишків матеріальних засобів	15,0
20.	Зарахування на банківський рахунок коштів у вигляді фінансової допомоги	120,0
21.	Витрати на рекламні заходи щодо поширення попиту на продукцію	11,0
22.	Одержано штрафів, пені	9,0
23.	Витрати на професійну підготовку працівників	12,0
24.	Нарахована амортизація	8,5
25.	Перераховані кошти для сплати авансу з податку на прибуток до бюджету при виплаті дивідендів юридичній особі	500,0

Завдання №22

Визначити суму податку на прибуток, яку належить сплатити в Україні, якщо резидент здійснює господарську діяльність і на території України, і в Іспанії.

У звітному періоді підприємство одержало прибуток від діяльності в Україні 800 тис. грн., в Іспанії – 400 тис. грн.(у перерахунку на національну валюту України за офіційним курсом НБУ).

В Іспанії сплачено податок на прибуток 140 тис. грн., що підтверджено довідкою відповідного податкового органу Іспанії.

Література: Б1; Д 1.

Заняття 11

1. Мета заняття:

1.1. Закріпити знання правових основ оподаткування доходів фізичних осіб, одержати практичні навички визначення оподатковуваного доходу.

2. Теоретичні питання:

2.1 Платники податку з доходів фізичних осіб.

2.2 Об'єкт оподаткування.

2.3 Податковий кредит.

2.4 Податкові соціальні пільги.

2.5 Ставки податку.

2.6 Податкова знижка.

2.7 Порядок сплати податку до бюджету.

2.8 Порядок надання декларації про майновий стан і доходи.

3. Завдання для практичної роботи:

Завдання №23

Визначити суму податку на доход фізичної особи за звітний місяць за наступними даними:

1. Нарахована заробітна плата за виконання основної роботи 1400 грн.
2. Нарахована заробітна плата за сумісництво 400 грн.
3. Виплачена матеріальна допомога 300 грн.
4. Перераховано вищому навчальному закладу плату за навчання 650 грн.

Завдання №24

Визначити суму податку на доход фізичної особи за даними, наведеними у таблиці 10.

Таблиця 10 –Нарахована сума за місяць

№ п/п	Найменування виплати	Сума, грн.
1.	Заробітна плата за виконання трудових зобов'язань за місцем основної роботи	1850
2.	Премії	420
3.	Виплати за роботу за сумісництвом	600
4.	Дивіденди на акції	900
5.	Матеріальна допомога	850
6.	Подарунки до свят	300
7.	Пожертвування до неприбуткових організацій (будинку дитини)	350
8.	Підприємство здійснило плату за навчання фізичної особи у вищому навчальному закладі	2000

Завдання №25

Визначити суму податку на доход фізичної особи, яка має трьох дітей до 18 років і за звітний місяць їй нараховані суми, наведені у таблиці 11.

Таблиця 11 –Нарахована сума за місяць

№ п/п	Найменування виплати	Сума, грн.
1.	Заробітна плата	1850
2.	Матеріальна допомога	900
3.	Виплати за лікарняним листом	1150

Завдання №26

Визначити суму податку на доход фізичної особи за даними, наведеними у таблиці 12.

Таблиця 12 – Вихідна інформація

№ п/п	Найменування показника	Сума, грн.
1.	Нарахована заробітна плата за жовтень	2150
2.	Нарахована вихідна допомога	2420
3.	Фізична особа має двох дітей до 18 років	

Література: Б1; Д 1.

Заняття 12

1. Мета заняття:

1.1 Закріпити теоретичні знання правових основ плати за землю, одержати практичні навички розрахунку плати за землю і складання податкової декларації.

2. Теоретичні питання:

2.1 Платники земельного податку.

2.2 Об'єкти оподаткування.

2.3 Диференціація ставок плати за землю.

3. Завдання для практичної роботи:

Завдання №27

Визначити суму плати за землю на поточний рік, виходячи з даних таблиць 13 і 14.

Таблиця 13 – Площа земельної ділянки у власності (користуванні) підприємства

№ з/п	Показники	Площа земельної ділянки, кв. м
1	Призначення землі за межами населеного пункту:	
	а) надані для розміщення об'єктів енергетики;	2000
	б) для промисловості	1600
2	Землі сільськогосподарського призначення:	
	а) рілля;	1500
	б) пасовища	3000

Таблиця 14 – Ставки земельного податку

№ з/п	Категорії землі	Грошова оцінка землі, грн. за 1 га	Ставки податку, %
1	Землі сільськогосподарського призначення: – рілля – сіножаті – пасовища	на 1.01.1995: 7577 2310 1810	0,1 0,1 0,1
2	Землі за межами населених пунктів: – промисловості, транспорту й зв'язку	на 1.01.1997: 7754	5

Нормативну грошову оцінку земель населених пунктів, яку проведено станом на **01.04.96 р.**, земель сільськогосподарського призначення, котру здійснено станом **01.07.95р.**, та земель несільськогосподарського призначення за межами населених пунктів, яку проведено станом на **01.01.97 р.** необхідно індексувати на коефіцієнт **3,2**.

Завдання №28

Розрахувати суму податку за землю, якщо підприємство знаходиться у населеному пункті. і користується ділянкою землі площею 12 000 кв. м. для сільськогосподарського виробництва. Базова вартість 1 кв. м. на 01.01.2007 р. – 115,16 грн. Коефіцієнти до базової оцінки :

- зональний – 2,80;
- функціонального використання для першої ділянки 1,21;
- інтегральний локальний коефіцієнт – 1,352.

Нормативну грошову оцінку земель населених пунктів необхідно індексувати на коефіцієнт **3,2**.

Тестовий контроль за змістовим модулем 3, рішення ситуаційних вправ.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базові

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. (в редакції від 03.04.2014). (Електронний ресурс): Верховна Рада – // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Допоміжні

1. Л. О. Кизилова, Г. І. Кизилів Конспект лекцій з дисципліни "Оподаткування підприємств" (для студентів денної і заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.030509 "Облік і аудит") / Л. О. Кизилова, Г. І. Кизилів; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 158 с.

2. Кизилова Л. О., Кизилів Г. І. Оподаткування підприємств: Ч.1. Теоретичні та організаційні основи оподаткування. Навч. посібник. 2-е вид. – Х.: ХНАМГ, 2008. – 145 с.

3. Соколовська А. М. Основи теорії податків: навч. посіб. / А. М. Соколовська. – К., 2010. – 326с.

Інформаційні ресурси

Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова:
<http://eprints.kname.edu.ua>

Навчальне видання

Методичні вказівки

до виконання практичних занять
з дисципліни

ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

*(для студентів денної і заочної форм навчання за напрямом підготовки
6.030509 «Облік і аудит» та 6.030504 «Економіка підприємства»)*

Укладачі: **КИЗИЛОВА** Людмила Олександрівна,
КРАВЦОВА Софія Віталіївна

Відповідальний за випуск *Т. В. Момот*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання: *І. В. Волосожарова*

План 2014 , поз. 264М

Підп. до друку 18.04.2014 р.

Друк на ризографі

Тираж 50 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 1,5

Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК №4705 від 28.03.2014 р.